

เอกสารการจัดการความรู้ เรื่อง แบบประเมิน FANCAS

(๔)

การจัดการความรู้เพื่อพัฒนารายวิชา

การพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ ๓:

การใช้แบบประเมิน FANCAS ในผู้ป่วยภาวะวิกฤติ

ถอดบทเรียนการเสวนาของกลุ่มวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุและกลุ่มวิชาการพยาบาลเด็ก

ชื่อประเด็น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้: การปรับแบบประเมินผู้ป่วยในภาวะวิกฤต ครั้งที่ 1

เป้าหมายการจัดการความรู้ที่ 3 การเสริมสร้างวัฒนธรรมการทำงานในองค์กรเป็นหนึ่งเดียว

กลุ่มเป้าหมาย คณาจารย์

ผู้รับผิดชอบนำเสนอประเด็น อ.พวงเพชร ใจอิน

ผู้เข้าร่วมประชุม มีจำนวน 9 คน

1. อ.วิลาวัลย์ ต่อปัญญา
2. อ.พรรณี ไพศาลทักษิณ
3. อ. ดร.วิภา เอี่ยมสำอางค์ จารามิลโล
4. อ. จิตตวีร เกียรติสุวรรณ
5. อ.คณินนิตย์ สุบรรพวงศ์
6. อ.พวงเพชร ใจอิน
7. อ.บุศรินทร์ ผัดวง
8. อ. กัญญ์ณพัชร์ศรีทอง
9. อ.ศิริวรรณ ไบตระกูล

อาจารย์ที่สอนวิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 3 ภาคทฤษฎี ร่วมประชุมเพื่อรับรอง มคอ.3 ของ
การพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 3(พย.1317) สำหรับ นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 รุ่น 32 เทอม 1
ปีการศึกษา 2554

อ.วิภา นำเสนอผลการประเมินการใช้แบบประเมิน FANCAS ในการฝึกปฏิบัติวิชาการปฏิบัติการพยาบาล
บุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 3 ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 รุ่น 31 AB ประเด็นที่ทั้งพี่เลี้ยงแหล่งฝึกทั้งในและนอก
สถาบันรวมถึงอาจารย์ที่นิเทศในกลุ่มวิชาวิชาการปฏิบัติการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 3 คือ แบบ
ประเมิน FANCAS สามารถสำหรับผู้ป่วยในภาวะวิกฤต

เดิมปรับมาจาก 11 แบบแผนของกอร์ดอน ความเห็นส่วนใหญ่ของผู้ประเมินคือ แบบประเมินมีรายการประเมินมาก ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินไม่ตรงประเด็นกับปัญหาผู้ป่วยวิกฤต และขาดข้อมูลที่สำคัญในการวินิจฉัยปัญหาผู้ป่วยวิกฤต ที่ประชุมมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในการปรับแบบประเมินสำหรับผู้ป่วยในภาวะวิกฤต

อ.พวงเพชร(หลังการอบรมหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขาการพยาบาลผู้ป่วยวิกฤต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น) นำเสนอความรู้เกี่ยวกับการประเมินผู้ป่วยวิกฤตด้วยแบบประเมิน FANCAS สาระสำคัญของแบบประเมินเน้นข้อมูลที่พบบ่อยในปัญหาผู้ป่วยวิกฤต ประกอบด้วย

- F = Fluid balance สมดุลน้ำ (ระบบหัวใจและหลอดเลือด ระบบไต สมดุลน้ำและอิเล็กโทรลัยท์)
- A = Aeration การหายใจ
- N = Nutrition ภาวะโภชนาการ
- C = Communication การติดต่อสื่อสาร
- A = Activity การทำกิจกรรม
- S = Stimulation การกระตุ้น

ที่ประชุมเห็นด้วยกับการนำแบบประเมินนี้มาประยุกต์ใช้ มอบให้เจ้าของวิชาการปฏิบัติการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 3 (อ.วิภา และ อ.ปิยธิดา) ดำเนินการดังนี้

1. ปรับแบบประเมินให้สอดคล้องกับสาระสำคัญในวัตถุประสงค์รายวิชา
2. ทดลองใช้กับนักศึกษาปี 3 รุ่น 31 A และ B โดยบรรจุหัวข้อการใช้แบบประเมินด้วย FANCAS ลงในตารางเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกปฏิบัติ 20 กันยายน 2553 และ 19 ตุลาคม 2553

3. เจ้าของวิชาการปฏิบัติการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 3 (อ.วิภา และ อ.ปิยธิดา) รับผิดชอบ
ประสานงานถ่ายทอดสาระความรู้เกี่ยวกับแบบประเมินด้วย FANCAS ให้กับพี่เลี้ยงแหล่งฝึก

3. ประเมินผลการใช้แบบประเมินหลังจากการฝึกภาคปฏิบัติ

วิภา เอี่ยมลำแสง จารามิลโล ผู้ถอดบทเรียน

อ.วิลาวัลย์ ต่อปัญญา หัวหน้ากลุ่มวิชา

7 เมษายน 2554

ถอดบทเรียนการเสวนาของกลุ่มวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุและกลุ่มวิชาการพยาบาลเด็ก

ชื่อประเด็น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้: การปรับแบบประเมินผู้ป่วยในภาวะวิกฤต ครั้งที่ 2

เป้าหมายการจัดการความรู้ที่ 3 การเสริมสร้างวัฒนธรรมการทำงานในองค์กรเป็นหนึ่งเดียว

กลุ่มเป้าหมาย คณาจารย์

ผู้รับผิดชอบนำเสนอประเด็น อ.พวงเพชร ใจอิน

ผู้เข้าร่วมประชุม มีจำนวน 9 คน

1. อ.วิลาวัลย์ ต่อปัญญา
2. นางคณินนิตย์ สุบรรพวงศ์
3. อ.พรรณี ไพศาลทักษิณ
4. อ. ดร.วิภา เอี่ยมสำอางค์ จารามิลโล
5. อ. จิตตวีร์ เกียรติสุวรรณ
6. อ.พวงเพชร ใจอิน
7. อ.บุศรินทร์ ผัดวง
8. อ.กัญญ์ณพัทธ์ ศรีทอง
9. อ.ศิริวรรณ ไบตระกูล

อาจารย์ที่สอนวิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 3 ภาคทฤษฎี ร่วมประชุมเพื่อรับรอง มคอ.3 ของ
การพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 3(พย.1317) สำหรับ นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 รุ่น 32 เทอม 1
ปีการศึกษา 2554

อ.วิภา นำเสนอผลการประเมินการใช้แบบประเมิน FANCAS ในการฝึกปฏิบัติวิชาการปฏิบัติการพยาบาล
บุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 3 ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 รุ่น 31 AB ประเด็นที่ทั้งพี่เลี้ยงแหล่งฝึกทั้งในและนอก
สถาบันรวมถึงอาจารย์ที่นิเทศในกลุ่มวิชาการปฏิบัติการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 3 คือ แบบ
ประเมิน FANCAS สามารถใช้สำหรับประเมินสภาพผู้ป่วยภาวะวิกฤตในวัยผู้ใหญ่และผู้สูงอายุได้ดี เด็ก
สามารถดึงปัญหาจากข้อมูลที่มีอยู่ได้เร็วขึ้น ข้อเสนอจากนักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติยังไม่ค่อยเข้าใจแบบประเมิน

FANCAS ครูจัดสอนในช่วง pre clinic เวลาสั้น พอนำไปใช้ไม่แน่ใจว่าถูกหรือไม่ควรจัดสอนในภาคทฤษฎี จะได้มีเวลาทำความเข้าใจกับอาจารย์ก่อน

ที่ประชุมเห็นด้วยกับการนำหัวข้อ FANCAS มาสอน 2 ชั่วโมง ในมคอ.3 ของการพยาบาลบุคคลที่มี
ปัญหาสุขภาพ 3(พย.1317) สำหรับ นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 รุ่น 32 เทอม 1 ปีการศึกษา 2554

วิภา เอี่ยมลำวงศ์ จารามิลโล ผู้ถอดบทเรียน

7 เมษายน 2554

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครลำปาง
รายงานการประชุมการจัดการความรู้ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๕
กลุ่มวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ
วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๕ เวลา ๑๓.๓๐ น.

.....
รายนามผู้เข้าร่วมประชุม

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นางวิลาวัลย์ ต่อปัญญา
๒. นางสาวพรณี ไพศาลทักษิณ
๓. นางนงลักษณ์ พรหมดีการ
๔. นางวิภา เอี่ยมสำอางค์ จารามิลโล
๕. นางพยอม ถิ่นอ่อน
๖. นายถาวร ล่อกา
๗. นางสาวปิยธิดา จุลละปีย
๘. นางจันทร์จิรา ยานะชัย
๙. นางสาวกัญญณพัชญ์ ศรีทอง
๑๐. นางสาวพัชรนันท์ วิวรากานนท์
๑๑. นายสุชาติ เครือชัย
๑๒. นางวนิดา อินทราชา
๑๓. นางสาววัชรพร ลำเจียกเทศ
๑๔. นางสาวปนัดดา สวัสดิ์
๑๕. นางสาวกรรณิการ์ กองบุญเกิด
๑๖. นางสาวอนุรักษ์ แสงจันทร์
๑๗. นายพชร วิวุฒิ

วาระที่ ๑ เรื่องแจ้งจากกลุ่มวิชาการ

๑. หัวหน้ากลุ่มวิชาแจ้งร่างแผนการสอนเสริมความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนสอบข้อสอบประกอบวิชาชีพของนักศึกษาปี ๔ ปีการศึกษา ๒๕๕๕ ระหว่างวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๕- ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๖ (รวม ๑๓ สัปดาห์) โดยจัดที่ห้องเรียน ชั้น ๔ วิทยาเขตเขลางค์

วาระที่ ๒ ทหหรือเรื่องการจัดการความรู้

หัวหน้ากลุ่มวิชาหหรือเรื่องการจัดการความรู้ของกลุ่มวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ ตามที่มีการนำเสนอแผนการจัดการความรู้ของกลุ่มวิชาการ ในการประชุมทบทวนความรู้เรื่องการจัดการความรู้ที่จัดเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๕ ที่เชิญ ดร. เบญจวรรณ ทิมสุวรรณ มาเป็นวิทยากรนั้น กลุ่มวิชาการได้เสนอประเด็นการจัดการความรู้เรื่อง การเตรียมความพร้อมเพื่อการสอบขึ้นทะเบียนขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ ๔ จึงขอหารืออาจารย์ในกลุ่มวิชาเพื่อวางแผนดำเนินการในรายวิชาที่กลุ่มวิชารับผิดชอบ

อาจารย์ปิยธิดา ได้สรุปทบทวนองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการความรู้ที่ได้รับจาก ดร. เบญจวรรณ ทิมสุวรรณ และจากการไปประชุมโครงการการจัดการความรู้การประกันคุณภาพการศึกษา ในวันที่ ๓ - ๔ ธันวาคม ๒๕๕๕ ที่ วทบ.พุทธชินราช

กลุ่มวิชาเห็นว่าประเด็นการจัดการความรู้เพื่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการสอบขึ้นทะเบียนขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสำหรับศึกษานั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับการติวก่อนสอบเพียงอย่างเดียว แต่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์ของแต่ละรายวิชาด้วย ที่ประชุมเห็นว่า ในรอบปีการศึกษา ๒๕๕๕ นี้ ให้ดำเนินการจัดการความรู้ในประเด็นการเตรียมความพร้อมเพื่อการสอบขึ้นทะเบียนขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพก่อน

ที่ประชุมมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่องการเตรียมความพร้อมเพื่อการสอบขึ้นทะเบียนขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสำหรับนักศึกษา ดังนี้

-การสอบขึ้นทะเบียนขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพของปีนี้ จะรวมวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และพยาบาลผู้สูงอายุเข้าด้วยกัน กลุ่มวิชาจึงควรหาวิธีเตรียมนักศึกษาให้เข้มข้นมากขึ้นเนื่องจากนักศึกษามักจะไม่ผ่านในวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่มากกว่าวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ

ที่ประชุมมีมติให้มีการวางแผนการติวนักศึกษาในการประชุมครั้งต่อไปและให้แจ้งให้นักศึกษารับทราบการเปลี่ยนแปลงนี้ด้วย

-ในการจัดสอนเสริมที่จะมีขึ้นนี้ ควรเป็นลักษณะของการติวที่สอดคล้องกับ test blueprint โดยทบทวนเนื้อหาสาระที่สำคัญ และควรให้นักศึกษาได้พิจารณาว่าต้องการความรู้ในเรื่องใดเพิ่มเติมมากน้อยอย่างไร เพื่อให้อาจารย์ให้ความรู้ได้ตรงตามความต้องการของนักศึกษา และให้ใช้ข้อสอบเก่าเป็นเครื่องมือให้นักศึกษาฝึกคิด

ที่ประชุมมีมติให้ดำเนินการออกแบบสอบถามความต้องการการติวของนักศึกษาโดยออกแบบข้อคำถามสอดคล้องตามสาระใน test blueprint เพื่อให้ทราบว่านักศึกษาต้องการติวเรื่องใด มากน้อยอย่างไร โดย อ. ดร. ถาวร และ อ. พชร เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ ทั้งนี้ขอให้นำผลการสำรวจมาแจ้งในการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในครั้งต่อไป และขอให้อาจารย์ที่เข้าติวนำผลที่เกิดขึ้นมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการประชุมครั้งต่อไปเช่นกัน

อ.ดร.ปิยธิดา จุลละปีย์ บันทึก

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครลำปาง
รายงานการประชุมการจัดการความรู้ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๖
กลุ่มวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ
วันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๖ เวลา ๘.๓๐ น.

.....

รายนามผู้เข้าร่วมประชุม

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นางวิลาวัลย์ ต่อปัญญา
๒. นางสาวพรณี ไพศาลทักษิณ
๓. นางนงลักษณ์ พรหมติงการ
๔. นางวิภา เอี่ยมสำอางค์ จารามิลโล
๕. นางพยอม ถิ่นอ้วน
๖. นายถาวร ล่อกา
๗. นางสาวปิยธิดา จุลละปีย์
๘. นางจันทร์จิรา ยานะชัย
๙. นางสาวกัญญณพัชญ์ ศรีทอง
๑๐. นางสาวพัชรนันท์ วิวรากานนท์
๑๑. นายสุชาติ เครือชัย
๑๒. นางวนิดา อินทราชา

ผู้ที่ไม่ร่วมเข้าประชุม

๑. นางสาววัชรพร ลำเจียกเทศ
๒. นางสาวปนัดดา สวัสดิ์
๓. นางสาวกรรณิการ์ กองบุญเกิด
๔. นางสาวอนุรัักษ์ แสงจันทร์
๕. นายพชร วิวุฒิ

วาระที่ ๑ เรื่องแจ้งจากกลุ่มวิชาการ

กลุ่มวิชาการได้จัดทำแผนปฏิบัติการการจัดการความรู้ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๖ เป้าหมายการจัดการความรู้เรื่อง การเตรียมความพร้อมเพื่อสอบขึ้นทะเบียนขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ ๔

วาระที่ ๒ เรื่องหารือ การจัดการความรู้

ตามที่กลุ่มวิชาการได้จัดทำแผนปฏิบัติการการจัดการความรู้ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๖ เป้าหมายการจัดการความรู้เรื่อง การเตรียมความพร้อมเพื่อสอบขึ้นทะเบียนขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ ๔ นั้น ที่ผ่านมากลุ่มวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ ได้วิเคราะห์ผลการสอบความรู้รวมยอดของวิชาต่างๆ ที่กลุ่มวิชารับผิดชอบ โดยวิเคราะห์แยกตามเนื้อหาใน test blueprint ของสภาการพยาบาล และได้ให้นักศึกษาทำแบบสอบถามความต้องการเตรียมความพร้อมโดยมีข้อคำถามที่ระบุเนื้อหาตาม test blueprint ของสภาการพยาบาล ทำให้ทราบถึงความต้องการของนักศึกษาและทราบผลการสอบแยกตามเนื้อหาสาระ ซึ่งข้อมูลนี้ถูกนำไปใช้เป็น input สำหรับการเตรียมความพร้อมเพื่อสอบขึ้นทะเบียนขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพต่อไป

อาจารย์ประจำกลุ่มวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุได้ร่วมกับการบ่งชี้ความรู้และกำหนดองค์ความรู้ที่จำเป็นเพื่อเตรียมความพร้อมเพื่อสอบขึ้นทะเบียนขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ ๔ สรุปได้ดังนี้

๑. สรุปประเด็นสำคัญและสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับ test blueprint วิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุของสภาการพยาบาลแห่งประเทศไทยฯ

๒. วิธีอ่านหนังสือที่มีประสิทธิภาพ

๓. วิธีทำข้อสอบที่มีประสิทธิภาพ

๔. การรับรู้สมรรถนะตนเองของนักศึกษา

ทั้งนี้ ต้องมีการกำหนดตารางการทวนักศึกษาทั้งในและนอกเวลา โดยระบุชื่ออาจารย์ผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน

อาจารย์ในกลุ่มวิชาการสร้างและแสวงหาองค์ความรู้ที่จำเป็นโดยการเสวนาแลกเปลี่ยน

เรียนรู้ร่วมกันเพื่อค้นหาแนวทางการพัฒนาการเตรียมความพร้อมของนักศึกษาในการสอบขั้นทะเบียนขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ โดยให้อาจารย์ที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินการในรอบปีที่ผ่านมา สะท้อนเรื่องเล่าจากประสบการณ์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ชื่อผู้เล่า อ.วิลาวัลย์ ต่อปัญญา
เรื่องเล่าโดยย่อ

จากที่ได้รับมอบหมายให้ตุนักศึกษาเรื่องการพยาบาลผู้ป่วยมะเร็ง ได้เข้าตุนักศึกษาโดยเริ่มจากให้นักศึกษาประเมินความรู้ของตัวเองโดยให้แยกเป็นกลุ่มๆ เพื่อสร้างการตระหนักรู้ในสมรรถนะของตนเองและเพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาตื่นตัว หลังจากนั้นได้สรุปสาระสำคัญในการพยาบาลผู้ป่วยมะเร็ง ต่อด้วยให้นักศึกษาช่วยกันทำข้อสอบของปีที่ผ่านมา มา โดยให้วิเคราะห์หาเหตุผลในการเลือกและไม่เลือกคำตอบแต่ละข้อ เพื่อให้ นักศึกษาได้คิดวิเคราะห์และมีเหตุผลรองรับในการเลือกคำตอบที่คิดว่าถูกต้อง ซึ่งจะทำให้ นักศึกษาได้นำความรู้เชิงทฤษฎีที่ทบทวนไป มาประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์ตัวเลือกและเมื่อคำถามในโจทย์เปลี่ยนไปหรือตัวเลือกเปลี่ยนไปจะทำให้ นักศึกษายังสามารถทำข้อสอบได้ถูกต้อง ทั้งนี้ได้มีการให้เทคนิคในการทำข้อสอบไปด้วยเรื่อยๆ สิ่งสำคัญคือครูต้องเตรียมตัว เตรียมสรุปหลักการที่สำคัญอย่างครอบคลุมในหัวข้อที่ตุนักศึกษา

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

- นักศึกษาได้ทบทวนสาระสำคัญก่อนลงทำข้อสอบ
- การใช้เทคนิคการทำข้อสอบ
- เชื่อมโยงสาระความรู้กับประสบการณ์ในการฝึกภาคปฏิบัติ
- การตระหนักรู้ในสมรรถนะของตนเองของนักศึกษา

ชื่อผู้เล่า อ. ดร. พรรณี ไพศาลทักษิณ
เรื่องเล่าโดยย่อ

จากการได้รวบรวมข้อสอบจำนวน ๔ ชุดเพื่อการทำวิจัยเกี่ยวกับการสอบความรู้รอบยอดของนักศึกษาในปีที่ผ่านมา ทำให้มีข้อสอบที่หลากหลายและจำนวนมากที่สามารถใช้เป็นแบบฝึกหัดให้นักศึกษาได้คิดวิเคราะห์ ในการติว ได้ทำการสรุปและเชื่อมโยงประเด็นสำคัญในเรื่องนั้นๆ โดยใช้ข้อสอบเป็น trigger นอกจากนั้นได้เน้นย้ำจุดที่นักศึกษามักทำข้อสอบผิดพลาด เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ซักถามข้อสงสัย

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

- ให้นักศึกษาได้ฝึกคิดฝึกวิเคราะห์จากโจทย์
- เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ซักถามข้อสงสัย
- บรรยากาศในกลุ่มและความตั้งใจของครู

ชื่อผู้เล่า อ.กัญญณ์พัชญ์ ศรีทอง
เรื่องเล่าโดยย่อ

ตรวจสอบผลการวิเคราะห์การสอบความรู้รอบตัวในครั้งที่ผ่านมาเพื่อดูว่ามีหัวข้อไหนบ้างที่นักศึกษาทำได้น้อยหรือมากอย่างไร ครูเตรียมเนื้อหาลงรายละเอียดและใช้เวลาตีความเป็นพิเศษในหัวข้อที่นักศึกษาผ่านน้อย นอกจากนี้ครูได้ใช้ social network ในการให้กำลังใจนักศึกษาและเป็นช่องทางในการพูดคุยซักถามข้อสงสัย

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

การรู้จักนักศึกษาเป็นรายคนทำให้สามารถเข้าถึงนักศึกษาได้มาก

จากการบอกเล่าของผู้มีประสบการณ์ข้างต้น สามารถสรุปปัจจัยแห่งความสำเร็จได้ดังนี้

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

ด้านนักศึกษา

การวิเคราะห์ตนเอง รู้จุดอ่อนจุดแข็งของตนเอง

ความเข้าใจ test blueprint ของรายวิชาและประเด็นสำคัญภายใต้แต่ละหัวข้อที่ต้องทำ

ความเข้าใจ

การฝึกฝนทำแบบฝึกหัดจากโจทย์ข้อสอบของปีที่ผ่านมา ๆ มา

ความกล้าซักถามในสิ่งที่ตนยังมีข้อสงสัย

รู้เทคนิคการทำข้อสอบ

ด้านอาจารย์

เตรียมความรู้ตาม test blueprint ให้ครอบคลุม

การเข้าถึงนักศึกษา ทราบว่าใครที่ไม่พร้อม เพื่อการช่วยเหลือที่เข้มข้นเป็นพิเศษ

การเชื่อมโยงสาระสำคัญกับข้อสอบ

ให้ tactic ในการวิเคราะห์ข้อสอบ

การให้กำลังใจนักศึกษา

จากข้อมูลข้างต้น ที่ประชุมได้ร่วมกันสกัดข้อมูลที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อกำหนดร่างแนวทางการปฏิบัติ “การเตรียมความพร้อมของนักศึกษาในการสอบขึ้นทะเบียนใบประกอบวิชาชีพ ของกลุ่มวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ” ดังนี้

๑. อาจารย์ในกลุ่มวิชาร่วมกันวิเคราะห์สาระสำคัญตามหัวข้อใน Test blueprint ของสภาการพยาบาลฯ

๒. พิจารณาอาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญในสาระสำคัญแต่ละเรื่องเป็นผู้ตีความหลัก

๓. ใช้ผลการวิเคราะห์ข้อสอบความรู้รอบตัวครั้งที่ผ่านมาเป็นหนึ่งในข้อมูลนำเข้าเชิง

ประจักษ์เพื่อพิจารณาความลึกซึ้งของเนื้อหาในการตีและการปรับแก้ความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน ไม่แน่นอนในบางเรื่อง

๔. ให้นักศึกษาฝึกทำข้อสอบเก่า
๕. ทบทวนสาระสำคัญตาม test blueprint เชื่อมโยงกับข้อสอบ (ใช้ข้อสอบเป็น trigger)
๖. เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามข้อสงสัยในหลากหลายช่องทาง
๗. ให้กำลังใจ เสริมแรงนักศึกษา
๘. มีการสื่อสารระหว่างอาจารย์เพื่อให้รู้จักนักศึกษาและช่วยเหลือนักศึกษาที่เรียนอ่อนได้อย่างเหมาะสม
๙. กำหนดตารางการติวที่ระบุหัวข้อและชื่อผู้ติวอย่างชัดเจน
๑๐. จัดวิทยากรที่เป็นรุ่นพี่ที่มีความสามารถมาติว

ที่ประชุมมีมติให้นำแนวปฏิบัติที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้างต้นไปใช้เป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมให้นักศึกษาก่อนสอบข้อสอบของคณะพยาบาลศาสตร์ มช. และนัดหมายครั้งต่อไปหลังทราบผลการสอบของนักศึกษาเพื่อดำเนินการทบทวนและค้นหากลุ่มวิชาที่ประสบความสำเร็จมาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อการปรับแนวทางปฏิบัติต่อไป

อ.ดร.ปิยธิดา จุลละปิย บันทึก

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครลำปาง
คู่มือประสานงานการฝึกปฏิบัติทางการพยาบาล
วิชา ปฏิบัติการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 3

สำหรับ
อาจารย์นิเทศ

สถาบันพระบรมราชชนก สำนักงานปลัดกระทรวง
กระทรวงสาธารณสุข

คำนำ

คู่มือการฝึกภาคปฏิบัติฉบับนี้ ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 วิชาปฏิบัติการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 3 ที่ได้ผ่านการเรียนภาคทฤษฎีในวิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 1 2 และ 3 ซึ่งการฝึกปฏิบัติวิชานี้เป็นการใช้กระบวนการพยาบาลในการดูแล และแก้ไขปัญหาสุขภาพของบุคคลทุกช่วงวัยแบบองค์รวม บนพื้นฐานการดูแลด้วยความเอื้ออาทร ด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ คำนึงถึงสิทธิมนุษยชนและหลักจริยธรรม ผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เหมาะสมกับผู้รับบริการ โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างศักยภาพของบุคคลในการดูแลตนเอง

เพื่อให้ศึกษามีประสบการณ์ดังกล่าวข้างต้น ผู้รับผิดชอบวิชาจึงได้จัดทำคู่มือฝึกภาคปฏิบัติฉบับนี้ ซึ่งได้เพิ่มเติมรายละเอียดเกี่ยวกับการวางแผนการพยาบาลของทารก และวิธีประเมินผลจากข้อเสนอแนะของอาจารย์พี่เลี้ยงและอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติในปีที่ผ่านมา สำหรับการวางแผนการพยาบาลของผู้ใหญ่ที่ได้มีการปรับเปลี่ยนไปแล้วในปีที่ผ่านมาโดยใช้ FANCAS นั้นยังคงใช้ต่อไปในปีนี้อีก เนื่องจากนักศึกษาและอาจารย์ พี่เลี้ยงเห็นว่ามีเหมาะสมในการใช้ประเมินและวางแผนการพยาบาลผู้ป่วยวิกฤต และในปีนี้ได้ทำเป็นคู่มือการใช้แบบประเมินผู้ป่วยวิกฤต FANCAS ขึ้นด้วยเพื่อความเข้าใจในการใช้แบบประเมินมากขึ้น ทั้งนี้ คู่มือฝึกปฏิบัติฉบับนี้จะช่วยให้อาจารย์พี่เลี้ยง อาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ และนักศึกษา มีความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะวิชา กิจกรรมการฝึกภาคปฏิบัติ แบบฟอร์มการเขียนรายงาน การวัดและประเมินผล ตลอดจนระเบียบปฏิบัติในการฝึกปฏิบัติงานในและนอกสถาบัน ซึ่งจะส่งผลให้สามารถจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ของรายวิชาและหลักสูตรการศึกษาต่อไป

วิภา เอี่ยมสำอางค์ จารามิลโล

พวงเพชร ใจอิน

26 ตุลาคม 2555

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
ปฏิบัติการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 3	
ลักษณะวิชา	1
วัตถุประสงค์รายวิชา	1
ระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติ	1
สถานที่ฝึกปฏิบัติและรายชื่อนักศึกษา	2
การจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัย	10
การจัดการเรียนการสอนที่แหล่งฝึก	10
การวัดและประเมินผล	11
แบบสรุปการประเมินผลภาคปฏิบัติ	12
แบบบันทึกประสบการณ์การฝึกภาคปฏิบัติ (ผู้ใหญ่)	13
แบบบันทึกประสบการณ์การฝึกภาคปฏิบัติ (เด็ก)	16
แบบบันทึกการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ	18
ภาคผนวก	
แบบฟอร์มรายงาน	
แบบฟอร์มการเขียนรายงานกรณีศึกษา (Case Study)	42
แบบฟอร์มการวางแผนการพยาบาลผู้ป่วยเฉพาะราย (ผู้ใหญ่)	
(Nursing Care Plan)	43
แบบประเมินผู้ป่วยวิกฤต FANCAS	44
แบบฟอร์มการวางแผนการพยาบาลผู้ป่วยประจำวันรายบุคคล (Kardex Plan)	58
แบบฟอร์มการวางแผนการพยาบาลผู้ป่วยเฉพาะราย (ทารก)	
(Nursing Care Plan)	60
ตัวอย่างแบบฟอร์มการประชุมปรึกษาทางการพยาบาล	70

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การสอนปฏิบัติการพยาบาลในคลินิก	
การประชุมปรึกษาก่อนการปฏิบัติการพยาบาล (Pre-Conference)	71
การประชุมปรึกษาหลังการปฏิบัติงาน (Post-Conference)	71
การประชุมปรึกษาทางการพยาบาล (Nursing Care Conference)	72
การเยี่ยมตรวจทางการพยาบาล (Nursing Round)	73
การอภิปรายรายบุคคล (Individual Conference)	74
แบบประเมินการฝึกปฏิบัติการพยาบาล	
แบบประเมินการพยาบาลผู้ป่วยในภาวะวิกฤต	75
แบบประเมินการเขียนรายงานกรณีศึกษา (Case Study)	80
แบบประเมินการประชุมปรึกษาทางการพยาบาล	84
แบบประเมินความพึงพอใจพฤติกรรมให้การดูแลด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์	86
ระเบียบการปฏิบัติตัวของนักศึกษาขณะฝึกภาคปฏิบัตินอกสถาบัน	88
แบบบันทึกความเสี่ยงในคลินิก	92

1. ประวัติ.....

2. การตรวจร่างกาย

A. การดู/คลำ – หลอดเลือด

ผิวหนัง: สีผิว.....อุณหภูมิผิว.....

การเปลี่ยนแปลง.....

ความผิดปกติของหลอดเลือด.....

ตำแหน่งที่กดเจ็บ.....

อาการบวม.....

ชีพจร: แครอติด (Carotid)..... เบรเคียล (Brachial).....

เรเดียล (Radial).....ฟีโมรัล (Femoral).....

พอปลิเทียล (Popliteal)..... โปสทีเรียทิบีแยล (Posterior tibial).....

ดอร์ซัลลิสพีดีส (Dorsalis pedis).....

B. การฟัง – หลอดเลือด

ความดันเลือด..... เสียงหึ่ม(Bruit).....

หลอดเลือดดำที่คอ

การดู/คลำ – หัวใจ

ตำแหน่งที่หัวใจเต้นแรงที่สุด (PMI).....

การเคลื่อนไหวของทรวงอกบริเวณด้านหน้าหัวใจ (Precordial movement).....

การฟัง – หัวใจ

เสียงหัวใจ เสียง 1.....เสียง 2

 เสียง 3.....เสียง 4

 เสียงฟู่ (Murmur)

 เสียงเสียดสี (Rub)

3. การตรวจพิเศษและการตรวจทางห้องปฏิบัติการ

A. CBC: RBC.....Hb.....Hct.....

Differential (RBC).....

Reticulocyte.....WBC.....

Differential (WBC).....

Platelet.....

B. Clotting time.....

C. เอนไซม์

D. คลื่นไฟฟ้าหัวใจ.....

E. เอกซเรย์ปอด / หัวใจ

F. Cardiac catheter.....

G. อื่น ๆ

4. ข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

.....
.....

ระบบไต (Kidney system)

1. ประวัติ.....

.....
.....

2. การตรวจร่างกาย

.....
.....

3. การตรวจพิเศษและการตรวจทางห้องปฏิบัติการ

ปัสสาวะ : ปริมาตร.....

: ความถี่.....สี.....

: pH.....Cell.....

: ผลึก.....ลิ่ม (Cast).....

: แบคทีเรีย.....

BUN.....Creatinine.....

อื่น ๆ

4. ข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

.....
.....
.....

สมดุลน้ำและอิเล็กโทรไลต์ (Fluid and electrolyte balance)

1. ประวัติ.....
.....
.....
2. การตรวจร่างกาย
.....
.....
3. การตรวจพิเศษและการตรวจทางห้องปฏิบัติการ
ปริมาณน้ำเข้า / ออก 24 ชั่วโมง
.....
Blood sugar.....
Osmolality : serumปัสสาวะ.....
อิเล็กโทรไลต์ : serum Na..... K
Cl..... Ca
Mg
ปัสสาวะ Na.....K.....
Cl.....
อื่น ๆ
4. ข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
.....
.....

สมดุลกรด-ด่าง (Acid – Base balance)

ค่าก๊าซในเลือดแดง (Arterial blood gas): pH.....PaO₂.....
PaCO₂ HCO₃.....
BE.....

การหายใจ (Aeration)

1. ประวัติ

.....

2. การตรวจร่างกาย

A. การดู

รูปร่างของทรวงอก.....

การหายใจ: อัตรา.....จังหวะ.....

การขยายตัวของทรวงอก.....

B. การคลำ

ตำแหน่งหลอดลมคอ.....

การสั่นสะเทือนคลื่นเสียง (Tactile Fremitus).....

ตำแหน่งที่กดเจ็บ.....

C. การเคาะ.....

D. การฟัง

เสียงหายใจ (Breath sound).....

เสียงหายใจที่ผิดปกติ (Adventitious sound)

.....

3. อาการแสดงอื่น ๆ

อาการเขียว.....นิ้วม่วง.....

การใช้กล้ามเนื้อไหล่และคอในการหายใจ.....

อื่น ๆ

4. การตรวจพิเศษและการตรวจทางห้องปฏิบัติการ

เอกซเรย์ปอด.....

การทดสอบหน้าที่ของปอด

Tidal volume.....

Vital capacity.....

อื่น ๆ

5. ข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
-
-

ภาวะโภชนาการ (Nutrition)

1. ประวัติ
-

2. การตรวจร่างกาย

ลักษณะที่ปรากฏ

ช่องปาก : ฟัน.....ลิ้น.....

สุขอนามัยช่องปาก.....

รีเฟล็กซ์การขย้อน (Gag reflex).....

รีเฟล็กซ์การกลืน (Swallowing reflex).....

ช่องท้อง : การดู.....

การฟัง.....

การเคาะและการคลำ.....

อาการกดเจ็บ.....แข็งเกร็ง.....

ท้องมาน.....

ตับ

ม้าม.....

ไส้ตรงและทวารหนัก.....

สภาวะเกี่ยวกับการได้รับอาหาร (Nourishment)

ประวัติ :

แบบแผนการกินและการขับถ่าย

.....

.....

สภาวะที่ทำให้เกิดข้อจำกัดในการได้รับอาหาร

.....

.....

สภาวะที่ทำให้ความต้องการอาหารเพิ่มขึ้น

.....

.....

การตรวจร่างกาย : ความสูงเซนติเมตร น้ำหนัก.....กิโลกรัม

น้ำหนักปัจจุบันกิโลกรัม

ค่าปกติตามมาตรฐาน.....กิโลกรัม

Mid-upper arm circumference..... เซนติเมตร

Triceps skinfold.....

การตรวจทางห้องปฏิบัติการ

.....

.....

ข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

การติดต่อสื่อสาร (Communication)

วิธีการติดต่อสื่อสาร (Process)

1. ประวัติ

.....

.....

2. การตรวจร่างกาย

การมองเห็น.....

ความสามารถในการอ่าน.....

การได้ยิน.....

การรับรู้สัมผัส.....

การพูด.....

ความสามารถในการเขียน.....

ความสามารถในการแสดงท่าทาง.....

3. การตรวจพิเศษและการตรวจทางห้องปฏิบัติการ

.....

.....

4. ข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

.....

.....

เนื้อหา (Content)

1. ประวัติ

.....

ภูมิหลังทางชาติพันธุ์วรรณา (Ethnic background)

ศาสนา.....การศึกษา.....อาชีพ.....

วิธีการเผชิญปัญหา

เมื่อเจ็บปวด.....

เมื่อโกรธ.....

การใช้สารเสพติดหรือยาประจำ

ปัญหาทางด้านอารมณ์.....

2. ข้อมูลปัจจุบัน

การแสดงออกด้านอารมณ์

.....

ความคาดหวังต่อการอยู่รักษาในโรงพยาบาล

.....

.....

บุคคลที่มีความสำคัญต่อผู้ป่วย.....

ระยะของการปรับตัวที่ปรากฏ

.....

.....

3. การตรวจพิเศษอื่น ๆ

4. ข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง.....

.....

.....

การทำกิจกรรม (Activity)

1. ประวัติ :

ระดับของการกระทำกิจกรรมในอดีต

.....

.....

ระดับของการกระทำกิจกรรมในปัจจุบัน

.....

.....

ตามแผนการรักษา (ระยะระยะเวลา)

ตามที่ปรากฏจริง.....

2. การตรวจร่างกาย

การรับรู้ต่อแรงกด : ปกติหรือไม่มีหรือลดลง.....

สภาพผิวหนัง

.....

.....

สิ่งขัดขวางการทำกิจกรรม : เฝือก.....เคลื่อนไหวข้อได้น้อย.....

ความทนต่อการออกกำลังกายลดลง.....

อื่น ๆ

3. การตรวจพิเศษและการตรวจทาง

ห้องปฏิบัติการ

.....

4. ข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

.....

.....

.....

การกระตุ้น (Stimulation)

1. ประวัติ.....
.....
.....
2. การตรวจร่างกาย
ระดับความรู้สึกตัว (Level of Conscious: LOC).....
สภาวะทางอารมณ์และพฤติกรรมที่แสดงออก.....
ศีรษะและคอ.....
ตา : ปฏิกริยาของคอร์เนีย (Cornea reaction).....
ขนาดรูม่านตา (Pupil size).....
ปฏิกริยาต่อแสง (Pupil reaction)
แขนขา : ความรู้สึก
ความสามารถในการเคลื่อนไหว.....
รีเฟล็กซ์เกี่ยวกับการเคลื่อนไหว : Babinski.....
รีเฟล็กซ์.....
การทรงตัว (Posturing)
DTRs (Deep tendon reflex)
ความสม่ำเสมอและความสัมพันธ์ในการเคลื่อนไหว
3. การตรวจพิเศษและตรวจทางห้องปฏิบัติการ
.....
.....
4. ข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
.....

สรุปผู้ป่วยมีปัญหาเกี่ยวกับ

☐

Fluid balance

☐

Aeration

☐

Nutrition

☐

Communication

☐

Activity

☐

Stimulation